سخنگوی وزارت امور خارجه:

راه قابل توجهی تا توافق باقی مانده است

درباره تبادل زندانیان بین ایران و آمریکا، تفاهماتی داشتیم

سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان با بیان اینکه در مذاکرات وین پیشرفت‌های بسیار قابل توجهی صورت گرفته است، گفت: دامنه و تعداد موضوعات کاهش جدی پیدا کرده ولی موضوعات باقی مانده سخت‌ترین، کلیدی ترین و جدی ترین موضوعاتی است که باید حل شود.

به گزارش ایسنا، سعید خطیب زاده صبح روز دوشنبه در نشست هفتگی خود با خبرنگاران داخلی و خارجی که در محل وزارت امور خارجه برگزار شده بود، در پاسخ به سوالی درمورد روند مذاکرات وین و برداشته شدن تحریم‌های غیرهسته ای تصریح کرد: هیئت ایران بعد از بازگشت از تهران به محل مذاکرات، پیشنهادات خود را در مورد موضوعات باقی مانده به صورت مکتوب ارائه داد. در چارچوب گفت وگوها، رفع همه تحریم‌هایی که با تعهدات طرف مقابل و انتفاع اقتصادی وعده داده شده ناهمخوان باشد، باید مرتفع شود. این جزو اصول ما بوده و تا امروز این موضوعات در مذاکرات وین پیگیری شده است.

این دیپلمات ارشد کشورمان با بیان اینکه گفت وگوهای وین پیشرفت بسیار قابل توجهی داشته است، تصریح کرد: دامنه و تعداد موضوعات کاهش جدی پیدا کرده ولی موضوعات باقی مانده سخت ترین، کلیدی ترین و جدی ترین موضوعاتی است که باید حل شود.

سخنگوی وزارت خارجه با تأکید بر اینکه مردم ایران مطمئن باشند که با حقوق شان مصالحه نخواهد شد، ادامه داد: منافع قطعی مردم ایران، حقوق حقه ایران و دستاوردهای هسته ای کشور همه در این مذاکرات صیانت می‌شوند و برای این نسل و نسل‌های آتی به عنوان افتخار باقی خواهند ماند.

خطیب زاده گفت: اگر در مورد دو، سه موضوع باقی مانده، تعهد طرف‌های مقابل را ببینیم می‌توانیم وارد فاز نهایی شدن توافق شویم. گفت وگوهای جدی در این زمینه در جریان است. ما هنوز منتظر تصمیمات اروپا و آمریکا در این زمینه هستیم و متأسفانه هنوز آن اراده را در آن‌ها ندیده ایم که این تصمیمات از سوی آن‌ها گرفته شود.

بی اعتنایی تهران به موضع گیری اسرائیل

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سوالی دیگری مبنی بر اینکه به تازگی مقامات رژیم صهیونیستی اعلام کرده اند که حصول توافق در وین نزدیک است ولی توافق حاصله کوتاه تر و ضعیف تر از توافق ۲۰۱۵ خواهد بود، گفت: مخاطب آنچه که سران رژیم صهیونیستی می‌گویند واشنگتن و برخی از پایتخت‌های کشورهای اروپایی است. مبنای اظهاراتشان هم جنگ روانی است تا به اقدامات ضد دیپلماسی خودشان به طور موثر نقش بدهند.

خطیب زاده گفت: اساسا ما نسبت به حرف‌هایی که آن‌ها می‌زنند نه توجهی داریم نه این اظهارات مبنای قضاوت ما قرار می‌گیرد. آن‌ها همه حرف‌هایشان را در پازل و موزاییک دسیسه‌های خودشان مطرح می‌کنند. آن‌ها می‌خواهند باج خواهی‌های خودشان را از متحدین خود انجام دهند. کسانی که این باج خواهی‌ها را به انواع مختلف در این سال‌ها انجام داده اند. در اینجا (ایران) کسی گوش شنوایی برای این اظهارات ندارد.

سفر تیم ایرانی به درخواست سئول

سخنگوی وزارت امور خارجه همچنین در ادامه این نشست مطبوعاتی در پاسخ به سوال خبرنگار ایسنا مبنی بر اینکه هفته گذشته هیئتی از ایران به کره جنوبی برای انجام مذاکرات در ارتباط با فروش مجدد نفت و میعانات گازی از ایران به کره جنوبی و همچنین بحث پول‌های بلوکه شده ایران در این کشور به سئول سفر کرده بود و آیا این سفر با نتایج خاصی همراه بوده است یا نه، اظهار کرد: هیئت جمهوری اسلامی‌ایران به درخواست طرف کره ای و بعد از رایزنی اخیر معاونین وزرای خارجه دو کشور در وین به سئول سفر کرد.

وی با بیان اینکه ما همچنان هیچ اقدام عملی از سوی طرف کره ای شاهد نیستیم، تصریح کرد: متأسفانه دولت کره جنوبی به مسئولیت قطعی خود و وظیفه خود برای پرداخت بدهی‌های ایران نگاه شکلی دارد و تا زمانی که وجوه مردم ایران در بانک‌های کره ای مسدود است هیچ موضوعی فراتر از این در دستور کار دو کشور قرار نمی‌دهیم.

خطیب زاده در همین ارتباط گفت: البته فرایندها در جریان است و ما هیچ فرایندی را متوقف نمی‌کنیم و از طرف دیگر دولت کره باید بداند که ما این روزها را فراموش نخواهیم کرد.

تاکید دستگاه دیپلماسی بر اخذ تضمین

وی با بیان اینکه تا به نقطه توافق برسیم راه قابل توجهی باقی مانده است، خاطر نشان کرد: تضامین حقوقی، سیاسی و اقتصادی تضامینی هستند که ذیل آن‌ها ابتکارات و طرح‌هایی بوده است. در خصوص تضامین اقتصادی نیز گفت وگوها به صورت ویژه و به سختی در جریان است.

این دیپلمات ارشد کشورمان با تأکید بر اینکه یکی از مهمترین تضامینی که ما در مذاکرات اعلام کرده ایم و به صورت جدی پیگیری کردیم تضامینی است که به صورت ذاتی برای کشورمان قائل هستیم و آن برگشت پذیری سریع برنامه‌های ایران است و در صورت هر گونه توافقی در وین این یکی از اصولی است که ما به طرف مقابل گفته ایم.

خطیب زاده افزود: تضمین ذاتی که ایران پیگیری کرده حتما با کیفیت بهتری باید حفظ و پیگیری شود و این تضمینی است که ملت بزرگ ایران و نمایندگان شان می‌توانند اطمینان داشته باشند. سخنگوی وزارت خارجه همچنین در پاسخ به سوال دیگری مبنی بر اینکه ایران بارها اعلام کرده است که در جریان مذاکرات وین و حصول نتیجه این طرف مقابل است که باید تصمیمات سیاسی را بگیرد ولی مکرون رئیس جمهور فرانسه به تازگی بار دیگر ادعا کرده که این ایران است که باید تصمیمات سیاسی را اتخاذ کند، تصریح کرد: مقامات اروپایی برخی از اوقات اشتباهات محاسباتی دارند و فکر می‌کنند با صرف اظهارات سیاسی می‌توانند در داخل اتاق‌های مذاکرات برای خودشان دستاوردهایی داشته باشند.

خطیب زاده گفت: اگر آن‌ها به دنبال توافق هستند و زمان برای آن‌ها مهم است باید بدانند که نمی‌توانند موضوعات خلق الساعه مطرح کنند و هر موقع که وارد اتاق مذاکرات می‌شوند یک موضوع فرابرجامی‌را مطرح کنند و از سوی دیگر ابتکاری نداشته باشند، انعطافی از خودشان نشان ندهند و فکر کنند در موضوعات هسته ای می‌توانند مطالبه گر باشند اما در مورد انجام تعهدات و انتفاع اقتصادی ایران از برجام می‌توانند کنار نشسته و هیچ کمکی نکنند.

وی گفت: فرانسه و همچنین دیگر کشورهای اروپایی حاضر در مذاکرات نکات ما را به خوبی می‌دانند و به آن‌ها توصیه می‌کنیم که در اتاق مذاکرات بر روی دو، سه موضوع باقی مانده تمرکز کرده و وقت و انرژی شان را در این زمینه صرف کنند که به توافق معناداری برسیم. آن‌هایی که این اظهارات تکراری را می‌شنوند از شنیدن این گونه اظهارات تکراری خسته شده اند.

مذاکرات جدید ایران و انگلیس درباره بدهی لندن

سخنگوی وزارت خارجه همچنین در ادامه گفت وگوی خود با خبرنگاران در پاسخ به سوالی در ارتباط با پرداخت بدهی انگلیس به ایران و اظهارات اخیر برخی از مقامات این کشور در این زمینه تصریح کرد: مجددا گفت وگوهایی با انگلیس در خصوص بازپرداخت بدهی اش به ایران انجام شده، سفرهایی صورت گرفته و در این سفرها جزئیات این موضوع مجددا و برای چندمین بار نهایی شده است. پیشرفت‌های قابل توجهی داشته و ما امروز منتظر عملیاتی شدن این توافقات هستیم.

خطیب زاده در عین حال گفت: البته انگلیس بارها نشان داده است که نمی‌شود مطمئن بود به آنچه که توافق شده در شب توافق عمل می‌کنند. انگلیس به ایران بدهی قطعی دارد. باید آن را به ملت ایران بپردازد و متأسفانه این فرایند طولانی بیش از اندازه ملال آور شده است.

خطیب زاده بار دیگر در پاسخ به سوالی در مورد بدهی دولت انگلیس به ایران تصریح کرد: حکم دادگاه انگلیس مدت‌ها پیش در این ارتباط صادر شده است و دولت انگلیس در عدم اجرای این حکم تخلفات پی در پی کرده است و باید بدهی خود را به طور کامل به ایران پرداخت کند.

سخنگوی وزارت خارجه همچنین تصریح کرد: مذاکرات وین ربطی به تعهدات قطعی انگلیس در مورد پرداخت بدهی اش به ایران ندارد و مسیر این دو کاملا از هم جدا است.

همکاری وزارت خارجه و مجلس براساس تفکیک قوا

وی همچنین در پاسخ به سوال دیگری در رابطه با همکاری وزارت خارجه و مجلس در موضوع برجام و برخی از مسائل مطرح در این زمینه گفت: همان طور که می‌دانیم شورای عالی امنیت ملی راهبری مذاکرات در وین را در دست دارد و سران سه قوه از جمله رئیس محترم مجلس شورای اسلامی، عضو شورای عالی امنیت ملی هستند و در جریان جزئیات مباحث قرار دارند.

خطیب زاده در همین راستا افزود: در همین یکی دو ماه اخیر نیز چندین بار وزیر امور خارجه هم در صحن مجلس و هم در کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس حضور پیدا کردند و گزارشی از این مذاکرات ارائه کردند. آقای باقری نیز با نمایندگان مجلس در این ارتباط صحبت کرده اند.

امیرعبداللهیان:

می‌توانیم در کمتر از چند ساعت در وین به توافق برسیم

مذاکرات احیای برجام در وین به مراحل سرنوشت ساز و دشوار رسیده است، تیم مذاکره کننده کشورمان پس از یک ماه کار فشرده بر روی متون پیش‌نویس توافق احتمالی، بسته پیشنهادی خود را روی میز مذاکره گذاشته و غرب نیز پیش‌نویس پیشنهادی خود را ارائه داده است.

همانگونه که بسیاری از مقامات و تحلیلگران کشورمان پیش بینی کرده بودند، غرب بازی‌های دقیقه نودی خود را آغاز کرده و رسانه‌های غربی با هدف تحریف گفت‌وگوها گزارش‌هایی در خصوص محتوای پیش‌نویس توافق به نقل از مقامات غربی که هویت آنها مشخص نیست منتشر کرده اند. این رسانه‌ها با ادعای دسترسی به سند ۲۰ صفحه‌ای توافق وین از مشخص شدن گام‌هایی که هر یک از طرفین در مرحله اجرای توافق باید بردارند، خبر دادند. ادعاهایی که حاکی از عقب نشینی جمهوری اسلامی‌از خط قرمزهای خود بود و از سوی مقامات کشورمان تکذیب شده اند.

علاوه بر این نقل قول‌های مستقیم و غیر مستقیم از سوی دیپلمات‌های غربی حاضر در مذاکرات وین پیرامون اتمام کار بر روی پیش‌نویس توافق و یا اعلام توافق نهایی طی هفته جاری مطرح شده که صرفا جنبه گمانه‌زنی دارد. هنوز مسائل اختلافی مهمی‌وجود دارد که طرفین در مورد آنها به توافق نرسیده اند و گفتگوها برای نزدیک شدن دیدگاه‌های طرفین به یکدیگر ادامه دارد.

در همین حال، وزیرامورخارجه کشورمان در گفت‌وگویی اختصاصی با شبکه یورونیوز که مشروح آن به زودی منتشر خواهد شد، مواضع ایران را راجع به مذاکرات وین و دیگر موضوعات تشریح کرد.

حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران، در گفتگوی اختصاصی با این شبکه با تاکید به نزدیک شدن جمهوری اسلامی‌و طرف‌های غربی به حصول توافق در مذاکرات وین، نهایی شدن آن را منوط به انعطاف‌پذیری بیشتر آمریکا و اروپا دانست.

وزیر خارجه ایران در این گفتگوی تفصیلی با اشاره به این که جمهوری اسلامی‌در جریان مذاکرات وین که با هدف احیای برجام و رفع تحریم‌های آمریکا در جریان است، ابتکار عمل بالایی از خود به نمایش گذاشته و با انعطاف‌پذیری زیادی بر سر میز مذاکره حاضر شده، گفت: با وجود این که طرف غربی در طول این مذاکرات دشوار بارها احتمال ترک میز مذاکره را مطرح کرده ولی ما همواره تاکید کرده‌ایم که با جدیت بر سر میز مذاکره خواهیم ماند.

امیرعبداللهیان تصریح کرد: در حال حاضر نیز اگر می‌گوییم که بیش از هر زمان دیگری به حصول توافق نزدیک هستیم، به همین جهت است که به آمریکایی‌ها از طریق واسطه‌ها اطلاع داده‌ایم و به ۳ کشور اروپایی هم از سوی همکارانم در وین یا خودم گفته‌ایم که دیگر کاملا واضح است که نوبت شما فرا رسیده و زمان مشاهده ابتکار عمل و انعطاف‌پذیری طرف غربی است. وزیر امور خارجه ایران ادامه داد: ما در حال نزدیک شدن به حصول توافق هستیم اما هنوز برخی از مسائل باقی مانده که خطوط قرمز ما هستند.

او افزود: ما فکر می‌کنیم اگر طرف غربی امروز واقع‌بینانه با آنچه در میز مذاکرات وین می‌گذرد برخورد کند، ما می‌توانیم در کمتر از چند ساعت به توافق نهایی برسیم.

وزیر خارجه ایران خاطرنشان کرد: بنابراین، تعیین زمان دقیق توافق وابسته به انعطاف و ابتکار طرف غربی است.

دفاع اولیانوف از تفاهم احتمالی در وین

میخائیل اولیانوف نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین در صفحه توییترش نوشت: برخی تحلیل‌گران در انتظار برای احیای توافق هسته‌ای، ادعا می‌کنند توافق «ضعیف‌تر» خواهد بود. این صحت ندارد. ما شاهد برجام[توافق هسته‌ای] به شکل اصلی آن خواهیم بود که طبیعتا ضعیف‌تر از سال ۲۰۱۵[زمانی که توافق انجام شد] نخواهد بود.

اظهارات اولیانوف در این باره، هم‌زمان با برگزاری دور هشتم مذاکرات وین برای احیای توافق هسته‌ای مطرح می‌شود. اخیرا نخست وزیر رژیم صهیونیستی مدعی شده توافق در وین ضعیف تر از برجام ۲۰۱۵ خواهد بود و نمیتواند ایران را محدود کند.

هیات‌های مذاکره‌کننده در وین، در سطوح مختلف سیاسی، حقوقی و فنی در حال بررسی آخرین مراحل ترتیبات اجرایی توافقی هستند که بتواند توافق به دست آمده در سال ۲۰۱۵ را یک بار دیگر به اجرا درآورند؛ توافقی که در می۲۰۱۸ با خروج یک جانبه آمریکا از آن و اجرا نشدن تعهدات از سوی آمریکا و سه کشور اروپایی اجرایی نشد.

بغداد در انتظار دور پنجم چانه‌زنی‌های تهران و ریاض

گروه سیاسی – هدیه گل‌محمدی: همه چشم انتظار دور پنجم مذاکرات ایران و عربستان هستند. ریاض که می‌داند برجام به زودی احیا می‌شود ؛ نیازمند ترمیمی‌روابط با تهران است. در این میان ،جنگ یمن هم مصیبتی است که یقه عربستان و امارات را گرفته است.

قاسم الاعرجی، مشاور امنیت ملی عراق با اسماعیل احمدی مقدم، رئیس دانشگاه دفاع ملی ایران که در راس هیاتی به بغداد سفر کرده است، دیدار و رایزنی کرد.

در این دیدار درخصوص روابط میان دو کشور و راه‌های گسترش آن از طریق همکاری‌های مشترک رایزنی شد و الاعرجی تاکید کرد که روابط ایران و عراق تاریخی و راهبردی است و ما باید از تجربه‌های موجود در دو کشور استفاده کنیم.

مشاور امنیت ملی عراق در ادامه گفت: تفاهم بین ایران و عربستان برای منطقه وجهان مهم است و بغداد به طور گسترده از این تفاهم حمایت می‌کند.

وی همچنین تاکید کرد: عراق نسبت به دور پنجم مذاکرات میان تهران و ریاض که به زودی در بغداد برگزار خواهد شد،خوشبین است.

الاعرجی در ادامه درخصوص توافق الجزایر در سال ۱۹۷۵ که میان تهران و بغداد امضا شد گفت: این توافق مهم است و باید اجرایی شود زیرا به سود دو کشور همسایه خواهد بود. این توافق برای اجرا شدن نیاز به اقدامات قانونی دارد.

از سوی دیگر، رئیس دانشگاه دفاع ملی ایران اعلام کرد که ایران آماده همکاری و تبادل تجربه‌ها با عراق در راستای خدمت به منافع مشترک دو کشور است.

خوش بینی دمشق

فیصل مقداد، وزیر خارجه سوریه که به مسکو سفر کرده است در گفت وگو با روسیاالیوم درخصوص مذاکرات بین عربستان و ایران گفت: ما به مذاکرات ایران و عربستان بسیار خوشبین هستیم و از آن حمایت می‌کنیم. وی تاکید کرد: کشورهای غربی می‌خواهند که ایران و کشورهای عربی دشمن باشند البته دولت‌های عربی باید بدانند دشمنی با ایران که با شعارهای مختلفی انجام می‌گیرد، هیچ سودی برای آن‌ها به دنبال نخواهد داشت.

مقداد همچنین بر اهمیت توافق کشورهای عربی با ایران به منظور ایجاد ثبات در منطقه تاکید کرد.

وزیر خارجه سوریه با اشاره به حمایت‌های ایران از این کشور در جنگ با تروریسم و روابط متوازن و بر اساس احترام متقابل میان تهران و دمشق گفت که کشورش می‌تواند در نزدیک کردن دیدگاه‌های ایران و کشورهای عربی خلیج فارس ایفای نقش کند.

از سوی دیگر،میخائیل بوگدانف، معاون وزیر امور خارجه روسیه امروز در اظهاراتی با اشاره به مذاکرات تهران-ریاض برای از سرگیری روابط دیپلماتیک گفت: ما بارها هم به طور رسمی‌و هم غیر رسمی، به شرکایمان در ریاض و تهران پیشنهاد میانجیگری داده و مسکو را نیز به عنوان محل دیدار پیشنهاد کرده‌ایم. در این زمینه، پیشنهادهایمان هنوز روی میز است.

آخرین وضعیت مذاکرات ایران و عربستان در نگاه ریاض

العرب، نزدیک به عربستان سعودی نوشت: ایران از سکوت ایالات متحده و نیاز آن برای رسیدن به توافق هسته‌ای در نزدیکترین زمان ممکن استفاده می‌کند تا شروط خود را مطرح کرده و از موضع قدرت وارد شود، به این ترتیب، این کشور در حال تعیین شروط توافق است که یکی از آنها، تفکیک توافق و نقش منطقه‌ای ایران، برخلاف خواسته دولت‌های خلیج فارس است.

در ادامه این مطلب آمده است که این در حالی است که عربستان می‌گوید به دنبال گفتگوی جدیدی با ایران است، با اینکه مذاکرات قبلی بین دو کشور، به عقیده تحلیلگران دستاورد چندانی نداشته است.

وزیر خارجه ایران، امیرعبداللهیان، در کنفرانس امنیتی مونیخ گفت که تحقق امنیت و آرامش در خاورمیانه با مشارکت دولت‌های منطقه و بدون دخالت خارجی امری ممکن است، و این پیام واضحی است مبنی بر اینکه توافقی که در حال رسیدن به مراحل نهایی خود است، دربردارنده موضوع امنیت منطقه و هیچ شرطی در رابطه با مسابقه تسلیحاتی ایران نیست.

در همین رابطه، تحلیلگران بعید نمی‌دانند که دولت جو بایدن توافقی را امضا کند که در آن هیچ نشانی از تحقق خواسته‌های هم پیمانان منطقه‌ای اش نبوده و به دنبال کنترل ایران و نیروهای نیابتی ایران و تحرکاتشان در منطقه نباشد. ضمن اینکه کارشناسان اشاره می‌کنند واشنگتن تلاشی برای پنهان داشتن استراتژی خود در مورد عدم مقابله با ایران نمی‌کند و در مقابل، توافق‌های دو جانبه‌ای را با هم پیمانان خود امضا می‌کند تا آن‌ها بتوانند از پیشرفته‌ترین ابزارهای دفاعی برخوردار باشند.

به گفته امیرعبداللهیان، مذاکرات غیرمستقیم بین تهران و واشنگتن، در صورت اتخاذ تصمیمات سیاسی ضروری توسط ایالات متحده، می‌تواند در سریع‌ترین زمان ممکن موفق شود. وی افزود: مایلم تاکید کنم که ما آماده اجرای توافق خوبی در سریعترین زمان ممکن هستیم، اگر طرف دیگر تصمیم سیاسی مطلوبی اتخاذ کند. وزیر خارجه ایران همچنین تصریح کرد که غرب مسئول شکست مذاکرات هسته‌ای جاری در وین خواهد بود.

واضح است که ایران از واشنگتن می‌خواهد که توافق را اعلام کرده و ضمانت‌های موفقیت آن را بدهد، از جمله اینکه موضع مشخصی در مورد رفع سریع تحریم‌ها داشته باشد، تا ایران بتواند نفت خود را صادر کرده و از درآمدهای حاصل از آن بهره‌مند شود.

در پاسخ به سوالی در مورد اینکه آیا تهران آماده انجام مذاکرات مستقیمی‌با واشنگتن است یا نه، وزیر خارجه ایران گفت: به گام‌های ملموسی از سوی واشنگتن نیاز داریم تا به حسن نیت آن پی ببریم، که این اقدامات می‌تواند به لغو بلوکه شدن سرمایه‌های ایران در خارج هم مربوط باشد.

در سایه قدرتنمایی ایران و سکوت آمریکایی‌ها در مورد نکات پنهان توافق، عربستان قانع شده است که باید مستقیما و به دور از هر واسطه‌ای یا بدون حساب کردن روی هم پیمانانی نظیر واشنگتن که تنها به فکر منافع خود هستند، با ایرانی‌ها مذاکره کند. وزیر خارجه عربستان، فیصل بن فرحان در خصوص سوالی در رابطه با فرضیه مذاکره گفت: در صورتی که شاهد تحول اساسی در پرونده‌های منطقه‌ای مانند ایران باشیم، نزدیکی ما با آن، ممکن می‌شود و ما به دنبال دور پنجم گفتگوها با ایران هستیم.

وزیر سعودی افزود: شایسته است که توافق هسته‌ای ایران نقطه شروع باشد، ضمن اینکه توافق هسته‌ای هرگز دست ایران را برای انجام هر آنچه می‌خواهد، در منطقه، باز نمی‌کند و تنها آغازی است برای مذاکراتی که در نهایت به کنترل توسعه منطقه‌ای ایران منجر شود.

پیش از این نیز ایران اعلام کرده بود با مشارکت عربستان در مذاکرات مربوط به برنامه‌های هسته‌ای خود مخالف است، اما ریاض همچنان مایل است که به همراه دیگر دولت‌های خلیج فارس، نقشی در این مذاکره داشته باشد، چرا که در صورت دست یابی تهران به زرادخانه هسته ای، عربستان و دولت‌های عضو شورای همکاریها، بیش از دیگران در معرض خطر قرار می‌گیرند.

ویژه

هاآرتص بررسی کرد

تبعات ناخوشایند حمله احتمالی اسرائیل به ایران برای تل‌آویو

روزنامه اسرائیلی‌هاآرتص، چاپ تل آویو نوشت: در حالی که مذاکرات بین قدرت‌های جهانی و ایران در وین ادامه دارد و بنا بر گزارش‌ها همانطور که مکرراً گفته شده است، وارد «مرحله نهایی» خود می‌شود، بسیاری در خاورمیانه و همچنین در واشنگتن و پایتخت‌های اروپایی نفس خود را حبس کرده‌اند تا ببینند آیا بازگشت به یک توافق هسته‌ای امکان پذیر است یا خیر. اسرائیل طبیعتاً تحولات را از نزدیک دنبال می‌کند.

به گزارش انتخاب، در ادامه این مطلب آمده است: نخست وزیر نفتالی بنت، با اکراه در مورد پذیرفتن این واقعیت که تقریباً توافقی با ایران در راه است، اخیراً گفت که این موضوع به توانایی اسرائیل برای مقابله با برنامه هسته‌ای ایران آسیب می‌زند. او روز سه شنبه در بحرین هشدار داد که توافق جدید یک اشتباه استراتژیک است که به تهران اجازه می‌دهد توانمندی‌های هسته‌ای خود را حفظ کند و صدها میلیارد دلار برای حفظ مکانیسم تروریسم خود به دست آورد.

با این حال، اگر مذاکرات در وین به نتیجه نرسد و ایران آزاد باشد که برنامه هسته‌ای خود را علاوه بر فعالیت‌های بدخیم منطقه‌ای موجود، از جمله اقدام علیه اهداف اسرائیل دنبال کند، چشم‌انداز حمله اسرائیل به ایران بسیار بیشتر می‌شود.

اسرائیل با نگرانی از این که توافق با ایران نتواند این کشور را از دستیابی به سلاح هسته‌ای باز دارد، از قبل آمادگی خود را برای حمله به ایران در صورت لزوم اعلام کرده است.

بنت در سخنرانی تحلیف خود به عنوان نخست وزیر سال گذشته بدون ابهام گفت: اسرائیل اجازه نخواهد داد ایران به سلاح هسته‌ای مجهز شود. اسرائیل طرف توافق نیست و آزادی عمل کامل خود را حفظ خواهد کرد. تل آویو به تضمین آزادی کامل عملیات خود در هر مکان و در هر زمان، بدون هیچ محدودیتی ادامه خواهد داد. تومر بار، فرمانده جدید نیروی هوایی اسرائیل گفت که نیروی هوایی آماده حمله به ایران در نزدیکترین زمان ممکن است.

اگر چنین حمله‌ای واقعاً انجام شود، مهم‌ترین رویداد منطقه‌ای خاورمیانه در سال‌های اخیر خواهد بود که پیامدهای راهبردی بالقوه نه تنها برای اسرائیل و ایران، بلکه برای دیگر بازیگران منطقه‌ای مانند عربستان سعودی، چین، روسیه و ایالات متحده خواهد داشت. به راستی اگر اسرائیل واقعاً تل آویو به ایران حمله کند، همانطور که مقامات اسرائیلی به طور فزاینده‌ای مطرح کرده اند که ممکن است این اتفاق بیفتد، این موضوع چه تأثیری بر خاورمیانه خواهد داشت؟ بعد از آن منطقه چگونه خواهد بود؟

این سؤالات ممکن است اکنون فرضی باشند، اما می‌توانند در آینده‌ی نزدیک به واقعیت تبدیل شوند. برای پاسخ به آنها، ویکی‌استرات، یک شرکت مشاوره ای، شبیه‌سازی یک هفته‌ای را در پایان ژانویه، در حالی که مذاکرات در وین در حال انجام بود، اجرا کرد.

برای بررسی چگونگی تأثیر حمله اسرائیل بر ثبات منطقه، شبیه‌سازی بر روی پنج بازیگری متمرکز شد که مهم‌ترین بازیگران در منطقه خلیج فارس به شمار می‌روند. ایران، عربستان سعودی، ایالات متحده، چین و روسیه این کشورها هستند. این شبیه سازی شامل ۳۱ کارشناس از ۱۳ کشور بود و بر سه سناریو تمرکز داشت. حمله موفقیت آمیز اسرائیل به ایران، حمله شکست خورده و حمله نیمه موفق.

بحث‌ها در این شبیه‌سازی چندین بینش کلیدی را ایجاد کرد که ناظران تحولات منطقه ممکن است بخواهند در هنگام تلاش برای درک خاورمیانه در چند سال آینده، آن‌ها را در ذهن داشته باشند.

ابتدا، کارشناسان استدلال کردند که در سال‌های پس از حمله نظامی‌اسرائیل (صرف نظر از نتایج آن)، خاورمیانه وارد مرحله اشاعه هسته‌ای می‌شود که نه تنها اسرائیل، بلکه ایران و احتمالاً عربستان سعودی را نیز شامل می‌شود. حمله اسرائیل، ایران را برای دستیابی به تسلیحات هسته‌ای جسورتر می‌کند و مقامات تهران این تسلیحات را مانند کره شمالی به‌عنوان تضمینی در برابر حملات آینده در نظر می‌گیرند. عربستان سعودی نیز به نوبه خود، از ترس تلافی جویانه هسته‌ای ایران علیه خود، به دنبال توسعه برنامه هسته‌ای اش خواهد بود. این نتیجه بر اساس ارزیابی شرکت‌کنندگان در شبیه سازی به دست می‌آید که معتقدند حمله نافرجام اسرائیل، رهبری عربستان را به سمت پیشبرد هرچه سریع‌تر برنامه هسته‌ای خود سوق می‌دهد. یک حمله موفقیت‌آمیز نیز می‌تواند به عنوان کاتالیزوری برای برنامه هسته‌ای عربستان عمل کند و تصمیم‌گیرندگان سعودی و در درجه اول، ولیعهد محمد بن سلمان را تشویق کند تا از این حمله استفاده بهره ببرند و مانند ایران برنامه‌ی هسته‌ای خود را سامان دهند؛ بنابراین حتی اگر حمله اسرائیل بتواند برخی یا بیشتر تأسیسات هسته‌ای ایران را نابود کند، چنین اقدامی‌خاورمیانه را خطرناک‌تر و بی ثبات‌تر می‌کند.

در حالی که ایران تلاش خواهد کرد پس از حمله اسرائیل، شرایط خود را بهبود ببخشد، کارشناسان ارزیابی می‌کنند که روسیه و چین با ارائه قابلیت‌های دفاعی پیشرفته به تهران برای ایفای نقش فعال‌تر در دفاع از این کشور به آن نزدیک خواهند شد. از آنجایی که هر دو قدرت حملات را فرصتی برای افزایش نفوذ منطقه‌ای خود می‌بینند (روسیه به دلایل سیاسی، چین به دلایل اقتصادی)، دست به عمل می‌زنند و به ایران کمک خواهند کرد.

با این حال، از آنجایی که روسیه و چین در جلوگیری از تشدید بیشتر تنش در منطقه منافع مشترک دارند و نمی‌خواهند شاهد یک ایران هسته‌ای باشند، کارشناسان ارزیابی کردند که هیچ یک از این کشورها کمکی به ایران برای بازگرداندن برنامه هسته‌ای‌اش ارائه نخواهد کرد. جای تعجب نیست که حمله اسرائیل بر سیاست خارجی ایالات متحده در منطقه نیز تأثیر می‌گذارد. کارشناسان استدلال کردند که حمله اسرائیل، ایالات متحده را مجبور می‌کند تا حضور نظامی‌خود را در منطقه، حداقل در کوتاه مدت، افزایش دهد.

حال سوال اینجاست که حمله اسرائیل به ایران چه تأثیری بر تل آویو خواهد داشت؟ حمله موفقیت آمیز می‌تواند به عادی سازی روابط عربستان-اسرائیل منجر شود. برخی از کارشناسان استدلال کردند که حمله موفقیت آمیز اسرائیل ممکن است باعث شود محمد بن سلمان، پادشاه وقت، روابط خود را با اسرائیل عادی کند. با این حال، یک حمله ناموفق می‌تواند تأثیر منفی بر موقعیت منطقه‌ای اسرائیل داشته باشد، زیرا اسرائیل جایگاه خود را به عنوان یک شریک قوی برای کشورهای خلیج فارس در امور امنیتی و یک شریک حیاتی برای مقابله با ایران از دست می‌دهد. کارشناسان ارزیابی کردند که اگر اسرائیل در مقابله با ایران شکست بخورد و تاسیسات هسته‌ای اش تخریب شود، عربستان سعودی تمایل کمتری برای تعامل با تل آویو خواهد داشت. از آنجایی که تنش‌ها با ایران همچنان بالاست و به نظر می‌رسد مذاکرات وین بین ایالات متحده و ایران به سمت نوعی توافق پیش می‌رود، اسرائیل به طور فزاینده‌ای آمادگی خود را برای حمله به تاسیسات هسته‌ای ایران اعلام کرده است. با این حال، حتی اگر اسرائیل بتواند چنین حمله‌ای را انجام دهد و برخی از سایت‌های هسته‌ای ایران را نابود کند، نمی‌تواند برنامه هسته‌ای تهران را به طور کامل از بین ببرد. مهمتر از آن، شبیه سازی نشان داد که چنین اقدامی‌می‌تواند به پیچیدگی بیشتر امور در خاورمیانه منجر شود. کشورهای بیشتری نیاز به توسعه تسلیحات هسته‌ای خود را احساس می‌کنند، روسیه به‌شدت در منطقه (علاوه بر حضور نظامی‌موجود در سوریه) دخالت خواهد کرد و ایالات متحده علی‌رغم تلاشش برای عقب‌نشینی از منطقه، مجبور خواهد شد که همچنان در این منطقه به لحاظ نظامی‌درگیر باشد.

بنابراین، حمله اسرائیل به ایران به جای پایان دادن به تهدید ایران هسته ای، می‌تواند دری را به روی مرحله جدید و مخاطره آمیزی در ژئوپلیتیک خاورمیانه باز کند.

استراتژیک

انتقاد از دیپلماسی مکرون

نشریه فرانسوی لاکروا در تحلیلی نوشت که دو روزنامه نگار، کریستین شنو و ژرژ مالبرونو، در جدیدترین کتاب خود موسوم به افول فرانسه، از امانوئل مکرون، رئیس جمهوری فرانسه انتقاد کرده اند و اراده باوری و اشتیاق او را اغلب بیهوده دانسته اند و گفته اند که فعالیت‌های دیپلماتیک فرانسه به قدری افول کرده که به یک قدرت متوسط در خاورمیانه تبدیل شده است.

کریستین شنو و ژرژ مالبرونو در جدیدترین کتاب خود، افول فرانسه، نتایجی از دو سال تحقیقشان درباره دیپلماسی فرانسه از الجزایر و ایران گرفته تا شبه جزیره عربی را ارائه می‌دهند. دو خبرنگار و کارشناس بزرگ خاورمیانه، در فرانس اینتر و فیگارو، اظهارات خود را با توجه به صدها مصاحبه با رهبران، مشاوران و شخصیت‌های بلندپایه اطلاعاتی ابرازمی‌کنند.

اما واقعیت این است که این «افول بزرگ» که در این کتاب ۳۲۰ صفحه ای مطرح است، در پایان دوره ماموریت ژاک شیراک پس از «نه» فرانسوی‌ها به حمله امریکا به عراق، روابط نزدیک اندک با واشنگتن و اسرائیل آغاز شد و سپس در دوران نیکولا سارکوزی و در دوره فرانسوا اولاند به شدت افزایش یافت.